

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Johdanto

Asumisneuvonnalla tarkoitetaan työtä, jonka tavoitteena on asumisen turvaaminen ennaltaehkäisemällä ja ratkaisemalla asumisen ongelmia ja opastamalla asumiseen liittyvissä asioissa.

Esitysluonnoksen mukaan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA voisi myöntää kunnalle avustusta asumisneuvontapalvelun tuottamiseen, laajentamiseen tai kehittämiseen. Avustusta myönnettäisiin valtion talousarvion rajoissa enintään 80 prosenttia hyväksyttävistä ja kohtuullisista kustannuksista. ARA tukisi kuntia asumisneuvontapalvelun kehittämisessä sekä seuraisi asumisneuvontapalvelujen saatavuutta ja järjestämistapoja avustuskunnissa.

Laki olisi määräaikaikainen. Ympäristöministeriö vastaisi lain toimivuuden arvioimisesta. Arvioinnissa koottaisiin ajankohtainen tieto avustusten vaikuttavuudesta ja asumisneuvonnan tilasta valtakunnallisesti kiinnittäen huomiota muun muassa hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön toimeenpanon vaikutuksiin asumisneuvonnan kannalta.

Tausta

Pääministeri Sannan Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitteena on puolittaa asunnottomuus vaalikauden aikana ja poistaa asunnottomuus kahdessa vaalikaudessa eli vuoteen 2027 mennessä. Erityistä huomiota kiinnitetään asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen sekä asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn, painopistealueena ovat nuoret ja maahanmuuttajat. Hallitusohjelman mukaan asumisneuvonnasta tehdään lakisääteistä ja siihen osoitetaan riittävät resurssit. Asumisneuvonta turvataan yhdessä kuntien kanssa ja sitä on oltava tarjolla asumismuodosta riippumatta.

Asumisneuvonnan lakisääteistämistä valmistelemaan asetettiin työryhmä, joka toimi 18.3.2020–28.2.2021. Työryhmä tarkasteli asumisneuvonnan nykytilaa ja järjestämistapoja sekä hahmotteli erilaisia toteuttamisvaihtoehtoja asumisneuvonnan kehittämiselle ja lakisääteistämiseksi. Asumisneuvontatyöryhmän raportti oli julkisella lausuntokierroksella Lausuntopalvelu.fi -sivustolla 9.4.2021–21.5.2021.

Julkisen talouden suunnitelman 2023–2026 mukaan asumisneuvonnan lakisääteistämiseen varaudutaan vuosittaisella 4,3 miljoonan euron määrärahalla. Määräraha on valtion

talousarvion momentilla 35.20.31 Asumisneuvonnan kehittäminen ja laajentaminen (kolmivuotinen siirtomääräraha).

Nyt lausuntokierroksella oleva esitysluonnos pohjautuu asumisneuvontatyöryhmän tuloksiin ja julkisen talouden suunnitelman mukaan käytettävissä olevaan määrärahaan.

Tavoitteet

Ehdotettavan lain tavoitteena on parantaa asumisneuvonnan saatavuutta. Asumisneuvonnalla ennaltaehkäistään asumiseen liittyviä ongelmia sekä niistä johtuvaa asunnon menettämistä ja asunnottomuutta. Asumisneuvonnan voimavaroja lisättäisiin, jotta sitä olisi mahdollisimman monessa kunnassa tarjolla kaikissa asukasryhmissä riippumatta siitä, onko kyseessä omistusasuminen, vuokrasuhde julkisen tai yksityisen vuokranantajan kanssa vai muu asunnon hallintaperuste. Tavoitteena on myös palvelujen nykyisen monipuolisuuden säilyminen siten, että kunnat voisivat kehittää asumisneuvontaa omista lähtökohdistaan ja järjestöt voisivat edelleen tarjota täydentäviä palveluja.

Vastausohjeet vastaanottajille

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoja ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om(at)om.fi.

HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan Lausuntopalvelu.fi:ssä.

VAHVAA käyttäviä ministeriöitä pyydetään tallentamaan lausuntonsa myös VAHVAA-asialle VN/724/2022.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan ympäristöministeriölle Lausuntopalvelu.fi:n kautta viimeistään tiistaina 31.5.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa hallitussihteeri Matleena Haapala, matleena.haapala(at)gov.fi.

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM029:00/2020> - Asumisneuvontatyöryhmän aineistot

[https://hissiin.fi/fi-FI/Tietopankki/Julkaisut/ARAn_raportteja_julkaisusarja/Asumisneuvonta_Suomessa\(50265\)](https://hissiin.fi/fi-FI/Tietopankki/Julkaisut/ARAn_raportteja_julkaisusarja/Asumisneuvonta_Suomessa(50265))
- Asumisneuvonta Suomessa -raportti (2019)

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi asumisneuvonnan tuesta vuosiksi 2023–2027

[Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer.pdf](#) - Huvudsakliga innehåll och paragrafer av regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om stöd för boenderådgivning 2023–2027

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

Laanti Tommi
Ympäristöministeriö

Haapala Matleena
Ympäristöministeriö